

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Důvěra vybraným politikům v mezinárodním kontextu – listopad 2011

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2011, v11-11</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>7. – 14. 11. 2011</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1010</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PI.2</i>
Zveřejněno dne:	<i>29. listopadu 2011</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V listopadovém šetření, které se uskutečnilo v rámci kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM, byla respondentům položena otázka zjišťující důvěru k vybraným politikům v mezinárodním kontextu¹. Do výzkumu byly zahrnuty jak některé významné osobnosti světové politiky a aktéři významných událostí z poslední doby, tak někteří nejvyšší ústavní činitelé střeoevropského regionu, mezi nimiž pro možnost srovnání nechybí ani český prezident (viz tabulku 1 na následující straně).

Na základě výsledků lze vybrané politiky rozčlenit podle dvou různých hledisek: jednak podle toho, zda a v jaké míře vůči nim převažuje kladný či záporný postoj české veřejnosti, a jednak podle toho, v jaké míře tito vesměs zahraniční politici vůbec figurují v povědomí českých občanů. Vezmeme-li v potaz nejprve ono druhé hledisko, můžeme konstatovat, že vedle českého prezidenta Václava Klause, kterého podle vlastních slov zná 99 % dotázaných a jen 2 % na něj nemají utvořen žádný názor, pokud jde o důvěru či nedůvěru, pouze americký prezident Barack Obama, jeho bývalý ruský protějšek a současný ruský

¹ Znění otázky: „Přečtu Vám jména některých politiků. U každého mi prosím řekněte, zda mu důvěřujete nebo nedůvěřujete, či neumíte posoudit. Případně zda tohoto politika neznáte.“

premiér Vladimír Putin, německá kancléřka Angela Merkelová, současný ruský prezident Dmitrij Medveděv, italský premiér Silvio Berlusconi nebo francouzský prezident Nicolas Sarkozy jsou na tom srovnatelně, pokud jde o známost i vyhraněnost názorů na ně. U těchto politiků se podíl neznajících je pohyboval do úrovně jedné desetiny nebo jen mírně nad ní a podíl těch, kdo na ně nemají utvořen názor, vesměs ležel v intervalu mezi jednou desetinou a jednou pětinou. Svým způsobem speciální kategorii pak z tohoto úhlu pohledu tvoří slovenští politici, které v našem šetření reprezentovali prezident Ivan Gašparovič, premiérka Iveta Radičová a bývalý premiér a lídr nejsilnější slovenské politické strany Smer Róbert Fico. V jejich případě se podíl těch, kdo je neznají nebo kdo k nim nezaujímají žádné stanovisko z hlediska důvěry či nedůvěry, v součtu pohyboval vždy okolo dvou pětín, i když zde existují zřetelné rozdíly v poměru podílů těch, kteří je vůbec neznají, a těch, kdo na ně nemají žádný názor. V případě britského premiéra Davida Camerona došlo během uplynulého roku k poměrně výraznému posunu, pokud jde o to, nakolik je zapsán do obecného povědomí české veřejnosti, nicméně i přesto nadále zůstává mezi těmi politiky, na něž má utvořen názor méně než polovina českých občanů a které velká část vůbec nezná, podobně jako je tomu v případě předsedy Evropské komise José Barrosa, venezuelského prezidenta Huga Cháveze, polského prezidenta Bronisława Komorowského či izraelského premiéra Benjamina Netanjahu. Řadu vybraných politiků, k nimž patří polský premiér Donald Tusk, prezident Íránu Mahmúd Ahmadínedžád, generální tajemník OSN Pan Ki-mun, generální tajemník NATO Anders Fogh Rasmussen, kancléř sousedního Rakouska Werner Faymann a maďarský premiér Viktor Orbán, polovina a více dotázaných vůbec nezná.

Tabulka 1: Důvěra k vybraným politickým osobnostem (v %)

	spíše důvěřuje	spíše nedůvěřuje	neví	nezná	rozdíl +/-
Barack Obama	56	31	10	3	+ 25
Angela Merkelová	47	29	13	11	+ 18
Iveta Radičová	37	24	19	20	+ 13
Václav Klaus	54	43	2	1	+ 11
David Cameron	28	18	18	36	+ 10
Bronisław Komorowski	18	15	23	44	+ 3
Donald Tusk	17	16	17	50	+ 1
Anders Fogh Rasmussen	8	10	12	70	- 2
Werner Faymann	5	9	11	75	- 4
José Barroso	17	23	18	42	- 6
Pan Ki-mun	6	12	11	71	- 6
Ivan Gašparovič	26	35	25	14	- 9
Benjamin Netanjahu	12	23	19	46	- 11
Viktor Orbán	6	20	16	58	- 14
Mahmúd Ahmadínedžád	2	24	11	63	- 22
Róbert Fico	17	40	18	25	- 23
Nicolas Sarkozy	23	50	17	10	- 27
Hugo Chávez	7	38	16	39	- 31
Dmitrij Medveděv	18	59	15	8	- 41
Vladimir Putin	15	68	11	6	- 53
Silvio Berlusconi	10	64	15	11	- 54

Pozn.: Politici jsou seřazeni sestupně podle rozdílu mezi podílem důvěřujících a nedůvěřujících.

Z hlediska poměru důvěry a nedůvěry nejpříznivěji hodnoceným politikem ze zkoumaných osobností přes zřetelný pokles od posledního šetření zůstává současný americký prezident Barack Obama, který se co do podílu důvěřujících neliší od českého prezidenta Václava Klause, přičemž však podíl nedůvěřujících byl u něj nižší než u českého protějšku. Pozitivní percepce ve vztahu k Baracku Obamovi jako americkému prezidentu přitom jednoznačně převažují, což kromě jiného poměrně ostře kontrastuje s hodnocením jeho předchůdce G. W. Bushe, v němž trvale a dosti výrazně převažovala nedůvěra.²

Do skupiny převážně příznivě hodnocených se z vybraných politiků dostali, kromě zmiňovaných Baracka Obamy a Václava Klause, také Angela Merkelová a Iveta Radičová, u kterých převis důvěry nad nedůvěrou byl tentokrát dokonce mírně vyšší než u českého prezidenta, a dále David Cameron. Prakticky vyrovnaný podíl důvěry a nedůvěry s mírně převažující důvěrou šetření zaznamenalo u Bronisława Komorowského a Donalda Tuska, podobnou situaci s opačným znamínkem pak ukázalo v případě Anderse Fogha Rasmussena a Wernera Faymanna.

Mezi politiky, u kterých mírně převažuje nedůvěra nad důvěrou, se zařadili José Barosso, Pan Ki-mun, Ivan Gašparovič, Benjamin Netanjahu a Viktor Orbán, výraznější převis nedůvěry se objevuje u Mahmúda Ahmadínedžáda, Róberta Fica, Nicolase Sarkozyho, Huga Cháveze a Dmitrije Medveděva. Nejkritičtější vnímanými politiky z vybraných pak byli Vladimir Putin a Silvio Berlusconi.

Tabulka 2: Důvěra/nedůvěra k vybraným politickým osobnostem – srovnání (%)

	V/04	XI/04	IX/06	IX/08	XI/09	XI/10	IV/11	XI/11
B. Obama	*	*	*	40/15	67/21	68/21	69/21	56/31
V. Klaus	71/22	68/27	73/23	62/33	67/30	65/31	*	54/43
A. Merkelová	*	*	39/14	45/20	41/28	46/22	48/26	47/29
I. Radičová	*	*	*	*	*	28/20	*	37/24
D. Cameron	*	*	*	*	*	15/11	21/20	28/18
I. Gašparovič	17/29	23/32	25/27	*	*	29/33	*	26/35
N. Sarkozy	*	*	*	36/21	17/55	23/47	21/53	23/50
B. Komorowski	*	*	*	*	*	21/15	*	18/15
D. Medveděv	*	*	*	12/46	15/52	20/53	21/57	18/59
D. Tusk	*	*	*	*	*	14/12	*	17/16
J. Barroso	*	9/16	17/12	20/10	23/21	19/19	*	17/23
R. Fico	*	*	12/32	26/33	26/35	20/35	*	17/40
V. Putin	26/47	22/58	23/55	20/62	20/63	20/61	22/62	15/68
B. Netanjahu	*	*	*	*	10/19	10/20	*	12/23
S. Berlusconi	*	14/35	*	*	13/49	15/50	13/62	10/64
A. F. Rasmussen	*	*	*	*	*	7/10	*	8/10
H. Chávez	*	*	5/17	*	*	7/34	*	7/38
Pan Ki-mun	*	*	*	3/10	4/11	3/15	*	6/12
V. Orbán	*	*	*	*	*	6/14	*	6/20
W. Faymann	*	*	*	*	3/8	4/7	*	5/9
M. Ahmadínedžád	*	*	*	2/12	1/19	2/22	*	2/24

Z hlediska časového srovnání, které nabízí tabulka 2, můžeme vidět kromě již výše zmíněného propadu důvěry a zvýšení podílu nedůvěry u Baracka Obamy obdobný posun u Václava Klause. Menší nárůst nedůvěry se ukazuje u Vladimira

² Viz tiskovou zprávu CVVM „Důvěra vybraným politikům v mezinárodním kontextu – listopad 2009.“
http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100976s_pm91203.pdf

Putina, Viktora Orbána, Róberta Fica, Huga Cháveze, José Barossa a Donalda Tuska. Naopak nárůst podílu důvěry se objevil v případě Davida Camerona a rovněž u Ivety Radičové, i když v jejím případě mírně narostl i podíl nedůvěřujících. Pokud bychom za základ srovnání vzali výzkum z listopadu 2010, nárůst nedůvěry můžeme vidět rovněž u Angely Merkelové, Davida Camerona, Dmitrije Medveděva a Silvia Berlusconiho.